

Datum
2022-10-13
Vår referens
Linda Hassel
Strateg
linda.hassel@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17) STK-2022-879

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har remitterat betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17). Uppdraget som föregick utredningen var hur en ersättning till utbildningssamordnare för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) kan utformas baserat på uppnådda språkresultat.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att forskningen om sfi stärks och att kunskapen om undervisning och progressionsbedömning inom sfi utvecklas. Nämnden välkomnar därför utredningens förslag om att stärka kompetensen om sfi vid ett lärosäte. Nämnden har däremot synpunkter på införandet av ett nytt test och vad som ger ökad kvalitet i undervisningen. Stadskontoret instämmer i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande och föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss av SOU 2022:17 En modell för att mäta och belöna progression inom sfi - (SOU 2022:17)
- En modell för att mäta och belöna progression inom sfi
- Komplettering av information - beställning av tryckt exemplar
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221024 Remiss från Utbildningsdepartementet - En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17)
- Förslag till yttrande KSAU 221024
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 220930 § 134

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-24

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet, Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Stadskontoret, avdelningen omvärld- och näringsliv

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat betänkandet ”En modell för att mäta och belöna progression inom sfi”. Uppdraget som föregick utredningen var hur en ersättning till utbildningssamordnare för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) kan utformas baserat på uppnådda språkresultat.

Utredningen föreslår bland annat att ett nytt bedömningsinstrument utvecklas som kan användas som såväl progressionstest som lärverktyg. Vidare föreslås att huvudmannen för utbildningen ska ansvara för att progressionstest genomförs men att det är läraren som bestämmer när eleven ska göra testet. Utredningen föreslår även att en tvärvetenskaplig testenhets, kallad bedömningscentrum, inrättas vid Stockholms universitet. Bedömningscentrumet ska ansvara för framtagning, drift och utveckling av progressionstest. Bedömningscentrumet ska också ges i uppdrag i att förbereda inför ett införande av förslaget progressionstest och lärverktyg i sfi. Vidare ska de bygga upp bedömningsinstrumentet och konstruera och pröva ut progressionstestets frågor och innehåll.

Utredningen föreslår vidare att ersättningen, kallad sfi-peng, betalas ut utöver befintlig finansiering av sfi. Utredningen föreslår att potten för den rörliga ersättningen ska motsvara en procent av de totala kostnaderna för sfi-utbildningen i riket. Utbildningssamordnarna ska använda bidraget till insatser de själva har identifierat kan öka elevernas måluppfyllelse.

Förslaget föreslås implementeras under tre faser bestående av uppbyggnad av bedömningsinstrument vilket föreslås ske under åren 2023 - 2024, försöksverksamhet och utvärderingsperiod under åren 2025 - 2027, samt ett fullt genomförande från 2028 om utvärderingen faller väl ut.

Ärendet har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GYVF-2022-3034) som inkommit med yttrande.

”Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att forskningen om sfi stärks och att kunskapen om undervisning och progressionsbedömning inom sfi utvecklas. Nämnden välkomnar därför utredningens förslag om att stärka kompetensen om sfi vid ett lärosäte såsom Stockholms universitet.

Nämnden anser däremot att utredningens förslag om progressionstest inte är tillräckligt ändamålsenligt. Nämnden anser att utredningen är otydlig med varför progressionstest skall införas trots att de nationella proven innehåller både en skriftlig och en muntlig del, precis som progressionstesten är tänkta att innehålla. Utredningen argumenterar för att de nationella proven ska kompletteras med ett progressionstest mot bakgrund av att de nationella proven genomförs och bedöms lokalt och därmed inte är tillräckligt oberoende. Utredningen uppger därefter att

detta kan åtgärdas genom ökad digitalisering av de nationella proven men utforskar inte vidare möjligheten att utveckla de nationella proven i stället för att införa progressionstest. Utredningen anför även att det utifrån nationella provens bedömning G/IG är svårt att bedöma progression med precision. Det framkommer däremot inte varför det inte skulle vara möjligt att utveckla ökad precision av bedömningen av de nationella proven i stället för att införa progressionstest. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att förslaget om att införa progressionstest i tillägg till de nationella proven, riskerar att resultera i en verksamhet som är mättad på prövning av kunskaper och att förberedelser och genomförande av olika prov tar resurser och tid från själva undervisningen. Nämnden ser därför inte ett behov av att både ha nationella prov och progressionstest utan efterfrågar tydlighet i vilket av dessa två verktyg som skall användas för att bedöma kunskapsnivå och progression inom sfi.

Vidare ställer sig nämnden frågande till utredningens fokus på bedömning av kunskaper snarare än på avsaknaden av likvärdighet nationellt avseende ramtid för sfi-studier och likvärdigt ersättningsystem. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill lyfta de framlagda förslagen i utredningen Kliva (*Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk SOU 2020:66*) som positiva för ökad likvärdighet och kvalitet i sfi-undervisningen. Exempelvis föreslår Kliva tidsbegränsad sfi-undervisning och fastställda kurstider, ändamålsenliga individuella studieplaner och progressionsplanering, olika former av kompetensutveckling för komvux och specifikt sfi samt reglering av distansundervisning inom sfi. Nämndens bedömning är att utan ovan nämnda strukturella förändringar är det inte ändamålsenligt att genomföra de förslag som föreslås i utredningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att utredningens förslag om en mervärdesmodell och sfi-peng inte i tillräckligt hög grad medför betydande kvalitetshöjning för sfi-undervisningen. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att förslagen visserligen kan bidra till en större enhetlighet nationellt avseende jämförelser mellan huvudmän och enskilda anordnare men vill betona att det finns en otydlighet i utredningen om hur förslagen skulle generera ökad kvalitet i undervisningen.

Utredningen nämner flera statliga utredningar rörande sfi, däribland Kliva-utredningen, och behovet av att kombinera åtgärder från dessa utredningar för att förslagen i den aktuella utredningen ska få goda resultat. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar utredningens bedömning och ser att ändringar i ersättningsystem till enskilda anordnare inte leder till kvalitetshöjningar om de inte kombineras med andra åtgärder som syftar till förändrade arbetssätt och strukturella förändringar.”

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande. Det är av vikt att den pedagogiska personalen får tid att undervisa. Alla förslag till förändrat arbetssätt som innebär att mer tid tas från undervisningen behöver därför noggrant avvägas. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framför synpunkter på varför ett nytt test ska utvecklas i stället för att utveckla det som redan används i verksamheten. Oavsett om digital teknik ska användas eller vilket betygssystem som används idag kan sådant ändras, vilket även skulle kunna ge effekter för andra elevgrupper.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör